

10 Jordbrukets ekonomi

I kapitel 10 beskrivs jordbrukets ekonomi i dess helhet och sektorns roll i samhällsekonomin. På företagsnivå redovisas intäkter och kostnader i jordbruket samt olika resultatmått. Per hushåll redovisas även intäkter från andra förvärvskällor. Totalt omfattar redovisningen:

- Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna
- EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn
- Intäkter, kostnader m.m. för företagen
- Jordbrukarhushållens inkomster
- Prisindex
- Arrendepriiser
- Markpriser
- Priser på lantbruksenheter

Sammanfattning

Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Jordbrukets bidrag till BNP uppgick 2011 till 12,6 miljarder kr, vilket motsvarade 0,4 % av BNP (mätt som jordbrukets förädlingsvärde till baspris i relation till BNP marknadspris). Sedan mycket lång tid tillbaka har jordbrukets andel successivt minskat men det bör påpekas att fullständig jämförbarhet – p.g.a. omläggning av beräkningssystemet – bara föreligger bakåt t.o.m. 1993 (**tabell 10.1**).

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är en ekonomisk kalkyl för jordbruket som beräknas inom alla EU-länder och som fr.o.m. år 2000 har ersatt den tidigare svenska sektorskalky-

len. Jordbrukets ekonomiska resultat enligt EAA redovisas i **tabell 10.2**. Produktionsvärdet redovisas till baspriser vilket innebär att s.k. produktrelaterade direktersättningar (produktsubventioner) enligt den gemensamma jordbrukspolitiken ingår i värdet för respektive produkt. Övriga direktersättningar (produktionssubventioner) utgörs bl.a. av miljöersättningar och kompensationsbidrag.

Jordbrukssektorns produktionsvärde i löpande baspriser ökade mellan 2009 och 2010, med ca 5 miljarder kronor, vilket till stor del kan förklaras med att priserna på spannmål och mjölk ökade. Mellan åren 2008 och 2009 minskade produktionsvärdet med 4 miljarder kr, vilket motsvarar en minskning med 9 %.

Värdet av vegetabilieproduktionen till baspris ökade med 18 % 2010 jämfört med 2009.

Produktionsvärdet till baspris för animalier ökade år 2010 med 6 % jämfört med år 2009. Produktionsvärdet till baspris för nötkreatur, fjäderfä samt får och getter ökade med 8,3 res-

pektive 2 % medan priset för svin minskade med 8 % år 2010 jämfört med år 2009.

Driftöverskott netto ökade med 32 % mellan åren 2009 och 2010. Kostnaderna för insatsvaror och tjänster samt kapitalförslitning ökade med 5 respektive 3 %, samtidigt som övriga produktionssubventioner beräknats minska med 3 %.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

I Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU) är företagen grupperade efter olika driftsinriktningar med hjälp av jordbruksstatistikens typklassificeringssystem, vilket dock inte innebär att redovisningen av resultatutvecklingen är renodlad till en produktionsgren. Detta hänger samman med att företagen väljs efter sin huvudsakliga driftsinriktning. Företag i gruppen Jordbruksväxter kan således även ha vissa animalieinkomster, inkomster från körslor utanför företaget, hyror samt inkomster av övrig verksamhet utanför jordbruket. En resultatförändring i en viss grupp behöver därför inte enbart bero på förändrad lönsamhet inom den huvudsakliga verksamhetsgrenen.

Intäkter i jordbruket redovisas i **tabell 10.3** med uppdelning på vegetabilier, animalier och övrig produktion. I respektive intäkter ingår också inkomster från direktstöd. Kostnader i jordbruket redovisas med uppdelning på förnödenheter, underhåll, arbetskostnader, avskrivningar, arrendekostnader och finansiellt netto. I tabellen sker även redovisning för skogsbruket hos de olika grupperna av lantbruksföretag. Intäkterna för skogsbruket avser årets försäljningar och inkluderar inte värdeförändring i skogsbeståndet.

Det kan konstateras att samtliga driftsinriktningar redovisat ett förbättrat resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete mellan åren 2009 och 2010. Det positiva resultatet har varit störst för mjölkföretagen i den större storleksgruppen i Riksområde 1 och den största resultatökningen har skett för växtodlingsföretagen i mindre storleksgruppen också i Riksområde 1. Jäm-

fört med 2009 har intäkterna för vegetabilier förbättrats påtagligt för växtodlings- och svinföretag och samtidigt försämrats för mjölkföretag i större storleksgruppen och för företag med kött djur i Riket. Däremot har intäkterna för animalier ökat markant för mjölkföretag och för företag med kött djur p.g.a. prisökning på mjölk och positiv prisförändring på djurbesättning. De genomsnittliga driftkostnaderna har minskat mer än de genomsnittliga intäkterna för svinföretag och företag med kött djur vilket gör att resultatet i jord- och skogsbruket förbättrats från år 2009 till år 2010.

Jordbrukarhushållens inkomster

I **tabell 10.4** redovisas genomsnittliga taxerade nettointäkter i olika storleksgrupper av jordbruksföretag för åren 2000–2010. Av tabellen framgår att den taxerade förvärvsinkomsten för hushållen vid företag med upp till 20 ha åker till mer än 85 % utgörs av inkomst av tjänst. Med ökande företagsstorlek sjunker denna andel och är vid de största företagen 49 %.

I **tabell 10.5** återfinns med uppdelning på län jordbrukarhushållens genomsnittliga taxerade inkomst för 2010 av näringsverksamhet och tjänst samt nettointkomst av kapital. Genom att därutöver beakta underskott av näringsverksamhet, nettoförändring av expensionsmedel samt allmänna avdrag har hushållsinkomsten före transfereringar erhållits. Vidare redovisas positiva ej skattepliktiga transfereringar, negativa transfereringar samt hushållsinkomsten efter dessa transfereringar.

Av **tabell 10.5** framgår att jordbrukarhushållen i Jönköpings län hade den högsta genomsnittliga hushållsinkomsten efter transfereringar, med 350 800 kr vilket var 11 % över riksgenomsnittet. Därefter följde Kronobergs och Kalmar län.. Lägst inkomst redovisades för Gotlands län med 274 200 kr per hushåll, vilket var 14 % under riksgenomsnittet. Därefter följde Jämtlands och Gävleborgs län.

Prisindex

En jämförelse mellan jordbrukets olika prisindex visar att jordbrukets avräkningspriser i genomsnitt stigit med 34 % mellan åren 2005 och 2011. Kostnaderna för att ta fram olika produkter har stigit med 28 % enligt Produktionsmedelsprisindex under samma period (**tabell 10.6**). Prisutvecklingen i detaljledet av jordbruksreglerade varor visar en ökning med 17% sedan 2005.

I **tabell 10.7** visas några av de prisserier som utnyttjats vid indexberäkningarna. Priset på dieselolja har ökat mellan 2010 och 2011 med knappt 14 %. Jordbrukarnas avräkningspriser för djur har ökat för storboskap, mellankalv, häst, får och slaktkyckling sedan föregående år medan priserna för slaktsvin har minskat. Priser på spädkalv är på samma nivå som 2010. Spannmålspriserna och priset för stärkelse potatis ökade mellan 2010 och 2011 medan sockerbetspriserna är på samma nivå som 2010.

I **tabell 10.8** visas indextal för olika delposter i avräkningsprisindex. Prisutvecklingen sedan 2005 har varit rätt splittrad. Exempelvis steg avräkningspriset på spannmål, oljevaxter och matpotatis kraftigt under 2007 varefter de sjönk under 2009. Under 2011 ökade avräkningspriser åter för spannmål och oljevaxter medan avräkningspriset för matpotatis samt frukt och grönsaker sjönk. Avräkningspriserna för nötkreatur och mjölk steg under 2011 medan priserna för svin sjönk jämfört med 2010. De senaste årens avräkningspriser för ägg har varit relativt oförändrade, men steg under 2011.

Arrendepriiser

Arrenden inom jordbruket kan vara av skilda slag. Ett arrende kan t.ex. avse en hel gård med tillhörande byggnader och bostadshus eller ett sidoarrende på mindre än ett hektar. Det kan röra sig om några hektar av den bästa åkermarken eller åkermark avsedd för bete. Detta påverkar naturligtvis arrendepriiserna liksom om marken arrenderas från nära släkt eller vänner.

Det är också vanligt att arrenden är gratis. Andelen gratisarrenden i olika delar av Sverige redovisas i följande tablå:

Andelen gratisarrenden av jordbruksarrendena 2008 och 2010:

Område	Län	2008, %	2010, %
Sydsverige	K,M	7	2
Västsverige	N,O	7	5
Småland med öarna	F,G,H,I	10	4
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	5	2
Norra Mellansverige	S,W,X	25	18
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	37	39
Hela riket		14	10

Sammanställningen avser enbart marknadsmissiga arrenden, dvs. slaktarrenden och arrenden genom självägda bolag ingår inte. Gratisarrendena är vanligast i norra Sverige där 39 % av arrendena var gratis 2010. Lägst var andelen i Östra Mellansverige och Sydsverige (2 %).

I **tabell 10.9** redovisas de genomsnittliga arrendepriiserna år 2010 för jordbruksmark, dvs. både åker- och betesmark, samt för enbart åkermarken. För jordbruksmarken var genomsnittspriset 1 391 kr per hektar om gratisarrendena medräknas och 1 467 kr om de inte tas med. För enbart åkermarken var arrendepriiserna i genomsnitt 1 116 kr högre än för jordbruksmarken. De regionala skillnaderna var dock stora. Arrendepriiserna i det jordbruksdominerade sydsverige var avsevärt högre än i norra Sverige.

Sedan 1994 har arrendepriiserna stigit med 76 %. En kraftig ökning syntes mellan 2006 och 2007 då de steg med omkring 16 % (**tabell 10.10**).

Priset på jordbruksmark

Priser för jordbruksmark har ökat kontinuerligt sedan Sveriges EU-inträde 1995. På riksnivå ligger 2010 års priser på jordbruksmark ca 2 % högre än 2009 (**tabell 10.11**).

Procentuellt sett har ökningen mellan 2009 och 2010 varit störst i Övre Norrland och Götalands norra slättbygder. Mellan 2008 och 2009 var det priserna i Götalands mellanbygder samt i Nedre Norrland som steg mest.

Det genomsnittliga priset för jordbruksmark i Sverige beräknades år 2010 till 40 700 kr per

hektar, vilket är närmare fyra gånger så högt som 1995. Priset var högst i Götalands Södra Slättbygder med 100 300 kr per hektar och lägst i Övre Norrland med 9 800 kr per hektar.

En viktig orsak till att priserna för jordbruksmark stigit sedan mitten av 2000-talet är den reform av jordbrukspolitiken som trädde i kraft 1 januari 2005. Reformen innebar att stödet till jordbruket förändrades från att vara kopplat till odlad areal av vissa grödor och viss djurhållning till att ges i förhållande till arealen oavsett vilken gröda som odlas. Det innebar att mark som tidigare inte fått något stöd, främst åkermark som användes för vallodling samt betesmark, blev stödberättigad. Förändringen gynnade främst skogsbygderna och de norra delarna av landet. Även det allmänna ekonomiska läget med låga räntor samt högre spannmålspriser torde ha varit gynnsam för prisutvecklingen.

Det bör understrykas att prisstatistiken bygger på ett relativt litet antal köp. Den kraftiga variationen mellan olika år kan i viss utsträckning bero på detta (se nedan).

Priser på lantbruksenheter

År 2011 redovisades totalt 3 235 marknadsmässiga köp av fastigheter för jord- och skogsbruksändamål med en genomsnittlig köpeskilling av 1 808 000 kr. Ett ovägt medelvärde för köpeskillingskoefficienten var 1,62 (**tabell 10.12**).

Om statistiken

Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Värdet av landets samlade produktion redovisas i nationalräkenskaperna i form av bruttonationalprodukten.

Produktionen redovisas på dels näringsliv och hushåll, dels offentliga myndigheter. Nationalräkenskaperna redovisar även uppgifter om försörjningsbalansen och nationalinkomsten och dess användning. SCB svarar för redovisningen av nationalräkenskaperna.

Näringsgrensindelningen ansluter sig till SNI 2007 (standard för svensk näringsgrensindelning 2007). Jordbruk räknas till ekonomisk aktivitet enligt SNI 01, dvs. förutom egentligt jordbruk med husdjursskötsel även trädgårdsbruk, pälsdjursskötsel, hästavel, renskötsel, biodling, jakt m.m. Jordbrukets inkomster av skogsbruk och fiske ingår inte och inte heller veterinärverksamhet och vissa offentliga myndigheters konsulttjänster i jordbruket.

Bruttonationalprodukten (BNP) till marknadspris beräknas som summan av förädlingsvärdena (kostnaderna för arbetskraft samt företagens driftöverskott brutto) från samtliga näringsgrenar. Beräkningarna av produktionen inom jordbruket baseras huvudsakligen på Jordbruksverkets EAA-kalkyl.

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karaktäristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

Intäkter från och kostnader för försäljning av vidareförädlade produkter skall i princip inte ingå i EAA. För företag som har flera produktionsprocesser vertikalt integrerade, exempelvis djuruppfödning och gårdsslakteri med försäljning, gäller således att enbart intäktsvärdet från och kostnaderna för primärproduktionen av jordbruksprodukter skall ingå i EAA. Inte heller ingår förädlade mjölkprodukter.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på fri-land (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjurskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), bi-odling, renskötsel, pälsdjurskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkt- eller kostnadsmissigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns ”Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter”. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördestatistik, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsunderlag. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringsen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU), som genomförs av SCB på Jordbruksverkets uppdrag, redovisar utvecklingen av lantbruksföretagens inkomst- och lönsamhetsförhållanden enligt företagsekonomiska principer. Resultaten från JEU används för jordbrukspolitiska ställningstaganden samt för rådgivning, undervisning och forskning.

Sverige skall som medlemsland i EU lämna uppgifter från JEU till EU:s företagsekonomiska system, Farm Accountancy Data Network (FADN). Uppgifterna i FADN används främst som underlag för jordbrukspolitiska beslut och för uppföljning av EU:s jordbrukspolitik CAP (Common Agricultural Policy).

JEU baseras på ett omfattande primärmaterial för ett urval av företag. Det består av bokföringsmaterial avseende inkomster och utgifter samt uppgifter om lager, inventarier och anläggningar. Resultaten redovisas nationellt som medeltal per företag efter riksområden,

driftsinriktningar och standardiserat arbetsbehov (uttryckt i standardtimmar). Redovisningen på driftsinriktningar sker såväl enligt svensk typologi som enligt EU:s typologi.

Urvalet är ett stratifierat slumpmässigt urval av företag. Den urvalsplan som EU-kommissionen antagit för JEU har inneburit en successiv utökning av urvalet t.o.m. JEU 1998, då det var fullt utbyggt. Under uppbyggnaden av antalet företag har företagen i princip behållits utan utbyte, oavsett hur många år de deltagit, för att snabbt komma upp i den av EU-kommissionens angivna urvalstorleken. I de följande undersökningsårgångarna har urvalet successivt förnyats.

Fr.o.m. JEU 1996 anpassades undersökningens datainnehåll till kraven för FADN. Denna anpassning innebär att beräkningarna av resultatet i jordbruket i princip enbart omfattar nominellt resultat till nukostnad. Dessutom redovisas ett modifierat nominellt resultat till anskaffningskostnad genom att alternativa beräkningar för avskrivningskostnader görs på anskaffningsvärden. För skogsbruket ändrades redovisningen till kontantredovisning vilket innebär att förändring i skogsförrådet inte beaktas i resultatet.

JEU förändrades i väsentliga delar under perioden 1995–1998, bl.a. som följd av anpassning till EU-Kommissionens FADN-system. För JEU 2007 ändrades metoden för värdering av byggnader vilket hade stor inverkan på avskrivningskostnaderna. Undersökningsresultaten för 2007 kan på grund av dessa ändringar bara jämföras bakåt t.o.m. JEU 1996 och med försiktighet när det gäller nettoresultat där avskrivningarna är medräknade. Under 2004 utökades urvalet för att även representera trädgårdsnäringsen.

Härutöver bör vid jämförelser beaktas den statistiska osäkerheten till följd av urvalets begränsade storlek. Medelfelen för medeltalskattningarna anges i redovisningen i Statistiska meddelanden. Det kan noteras att medelfelen för intäkter och driftskostnader totalt ofta ligger i storleksordningen 2–10 %. För skattningar av bruttoresultat ligger medelfelen för vissa grupper högre.

Jordbrukarhushållens inkomster

Undersökningen Jordbrukarhushållens inkomster genomförs, tillsammans med SCB, på uppdrag av Jordbruksverket. Den bygger på en sambearbetning mellan Lantbrukregistret (LBR) och den totalräknade inkomststatistiken (IoT). Från LBR hämtas uppgifter om vilka som var brukare vid lantbruksföretagen det aktuella året samt de uppgifter som behövs för att fördela brukarna på olika redovisningsgrupper. Från IoT, som innehåller uppgifter om hela Sveriges befolkning, hämtas uppgifter om inkomster, avdrag, skatter och sociala ersättningar.

Medelvärden per hushåll redovisas för ett stort antal ekonomiska variabler med fördelning på riksområden, storlek efter åkerareal, driftsinriktningar samt brukarens ålder. Vidare redovisas antalet hushållsmedlemmar för samma grupper, vilket möjliggör en beräkning av medelvärden per hushållsmedlem. Dessutom redovisas medelvärden för brukare och maka/make med uppdelning på kvinnor och män för några variabler.

I redovisningar avseende inkomstären till och med 1998 ingick endast brukaren och brukarens maka/make. Från och med inkomståret 1999 redovisas uppgifterna per hushåll med i princip samma definition av hushållet som i registret över totalbefolkningen (RTB). I RTB-hushållet ingår personer som är gifta med varandra (även registrerat partnerskap), sammanboende som har gemensamt barn och barn oavsett ålder som bor på samma fastighet som föräldrarna. RTB-hushållet kan bestå av maximalt två generationer. Denna förändring samt det från och med år 2000 nya sättet att producera Lantbruksregistret, vilket inneburit att andelen äldre brukare minskat, försvårar jämförelser med uppgifter avseende inkomståret 1999 och tidigare.

Prisindex

Jordbruksverket publicerar månatligen indextal över prisutvecklingen på jordbrukets område. Indexsystemet syftar främst till att möj-

liggöra jämförelser mellan jordbruksprodukternas prisutveckling i olika produktions- och handelsled. Fr.o.m. år 2009 publiceras indexserierna med 2005 som basår.

Följande indexserier ingår i indexsystemet:

- 1 Produktionsmedelsprisindex (PM-index)
- 2 Avräkningsprisindex (A-index)
- 3 Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J)
- 4 Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J)

Härutöver redovisas för jämförelser och analyser index för livsmedel i KPI.

Serierna 1 och 2 utarbetas av Jordbruksverket och 3 och 4 av SCB på uppdrag av Jordbruksverket. Indextalen skall i princip visa prisutvecklingen vid oförändrad kvalitet på de varor som prismäts. Höjda priser till följd av förbättrad varukvalitet skall således ej påverka index.

Basperiod för indextalen är år 2005. EU-medlemskapet 1995 har medfört att indexserierna 1–2 har förändrats såväl innehållsmässigt som metodmässigt. Vikterna i indexserierna 1–2 ändras inte längre årligen utan byts med vissa intervall, fastställda av EU.

Produktionsmedelsprisindex (PM-index) belyser prisutvecklingen för de produktionsmedel som används i jordbruket. Prismätningen sker för förnödenheter, tjänster, underhåll samt investeringar. Vägningstalen i produktionsmedelsprisindex baseras på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. Vid den löpande indexframskrivningen används i möjligaste mån de priser som möter jordbrukaren vid inköp av olika produktionsmedel. Priserna i EAA-kalkylen och produktionsmedelsprisindex redovisas exklusive mervärdesskatt.

Avräkningsprisindex (A-index) visar den genomsnittliga utvecklingen av producentpriserna på jordbruksprodukter i landet. Vägningstalen i A-index grundas på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. De i indexberäkningarna använda priserna skall i princip avse pris vid gård.

Producentprisindex för livsmedelsindu-

strin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J) är en delserie av SCB:s producentprisindex (PPI) och mäter prisutvecklingen på de livsmedel som lämnar livsmedelsindustrin och avser jordbruksprodukter, vilka ingick i den tidigare jordbruksprisregleringen. I denna prisserie mäts inte prisutvecklingen för trädgårdsprodukter.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J) är en delserie av SCB:s konsumentprisindex (KPI) och följer utvecklingen på priserna till konsument på samma produkter som PPI-J. Här ingår inte heller prisutvecklingen för trädgårdsprodukter.

Konsumentprisindex (KPI) utarbetas månadsvis av SCB och mäter prisutvecklingen i detaljhandeln vid oförändrad levnadsnivå. Mervärdesskatten registreras i konsumentprisindex men inte i övriga indexserier (se även kapitel 19).

Arrendepriiser

Arrendepriundersökningar har genomförts intermittent av Jordbruksverket sedan 1995. Syfte och urvalsstorlek har varierat något över åren. I undersökningen för år 2010 var urvalet 1 800 jordbrukare vilka enligt Lantbruksregistret arrenderade åker (**tabell 10.9**).

Priset på jordbruksmark

EU-inträdet innebar bl.a. önskemål om en statistisk redovisning av marknadspriserna på jordbruks- och åkermark. Regelbunden statistik avseende rena markpriser, uttryckt i kronor per hektar, hade tidigare inte framtagits för Sverige. Dock har vissa överslagsmässiga beräkningar gjorts av Jordbruksverket.

Köp av enbart jordbruksmark är så sällan förekommande att statistik baserad på enbart sådana köp skulle bli alltför bristfällig för statistisk redovisning. De flesta köp av jordbruksmark omfattar också andra ägoslag eller byggnader. Till grund för redovisningen i **tabell 10.11** ligger dels det prismaterial (köpeskillingsstatistik) som används av SCB vid beräkning av fastighetsprisutvecklingen, dels uppgifter om det totala fastighetsbeståndet.

Det använda prismaterialet begränsas till vanliga köp, vilka representerar marknadsvärdet enligt fastighetstaxeringslagen. Endast köp med en total areal på minst två hektar och en försäljningssumma under 10 miljoner ingår i bearbetningen. Vidare omfattar statistiken bara köp med köpeskillingskoefficienter i intervallet 0,5 – 6,0, vilket innebär att s.k. extrema köp inte tas med. Inte heller ingår köp med intressegemenskap (såsom mellan nära släktingar) eller köp där lösöre ingår i köpeskillingen.

För att uppskatta hur stor del av priset som kan hänföras till jordbruksmarken på fastigheten används relationen mellan taxeringsvärdet på jordbruksmarken och det totala taxeringsvärdet på fastigheten.

För att statistiken skall ge en rättvisande och representativ bild av markpriserna vid genomförda köp har använts s.k. efterstratifiering. Vid denna har använts uppgifter från det totala fastighetsbeståndet i taxeringsregistret.

Priser på lantbruksenheter

SCB upprättar årligen statistik över antalet lagfartsärenden samt över priserna på jordbruksfastigheter. Lagfartsstatistiken avser att belysa antalet ägarskiften och omsättningen för lagfarna fång av lantbruksenheter.

Den s.k. köpeskillingskoefficienten som redovisas i **tabell 10.12** utgör kvoten mellan köpeskillning och taxeringsvärde, vilket är det taxeringsvärde som sattes vid 2011 års fastighetstaxering för lantbruk. Den redovisas som ovägt medelvärde. Vid beräkningen av köpeskillingskoefficienten tas inte med s.k. slätköp, dvs. köp från föräldrar, far- eller morföräldrar eller från make/maka.

Annan publicering

Nationalräkenskaperna: Tabellen grundas på beräkningsunderlag från Nationalräkenskaperna vid SCB.

EAA: Statistiska meddelanden JO 45 SM 1102. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas eller

på SCB:s webbplats www.scb.se

Jordbruksekonomiska undersökningen: Nationellt publiceras JEU-resultaten i serien Statistiska Meddelanden, senast i JO 40 SM 1201. Redovisning lämnas för företag med kalenderåret som redovisningsperiod. Statistiken presenteras såväl med svensk typologi som EU:s typologi. I samtliga tabeller med den svenska typologin klassificeras företagen efter region samt storleksgrupp efter standardtimmar. I tabellerna med EU-typologi klassificeras företagen efter region samt storleksgrupp efter standardiserad intäkt.

Jordbruksekonomiska undersökningen publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser (SSD) i anslutning till SCB:s webbplats www.scb.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas i anslutning till Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se.

Jordbrukarhushållens inkomster: Statistiska meddelanden, Jordbrukarhushållens inkomster 2010, JO 42 SM 1201. Statistiken är

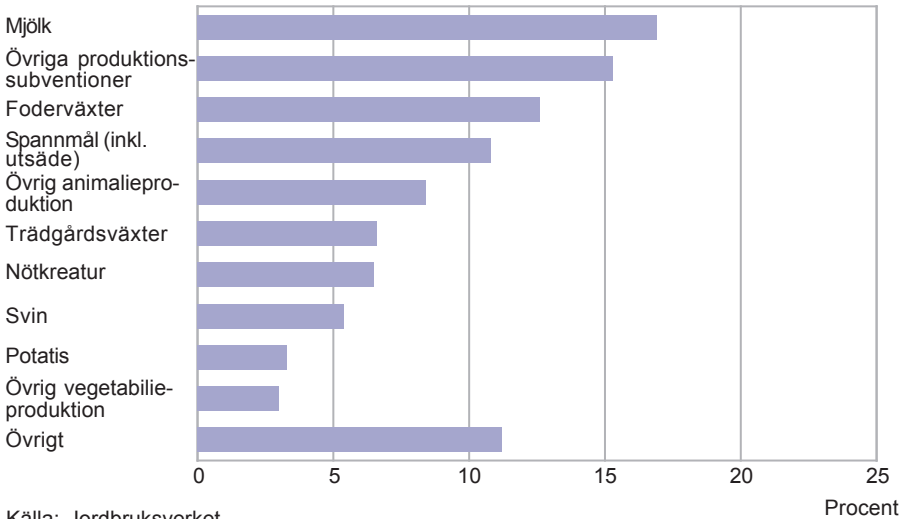
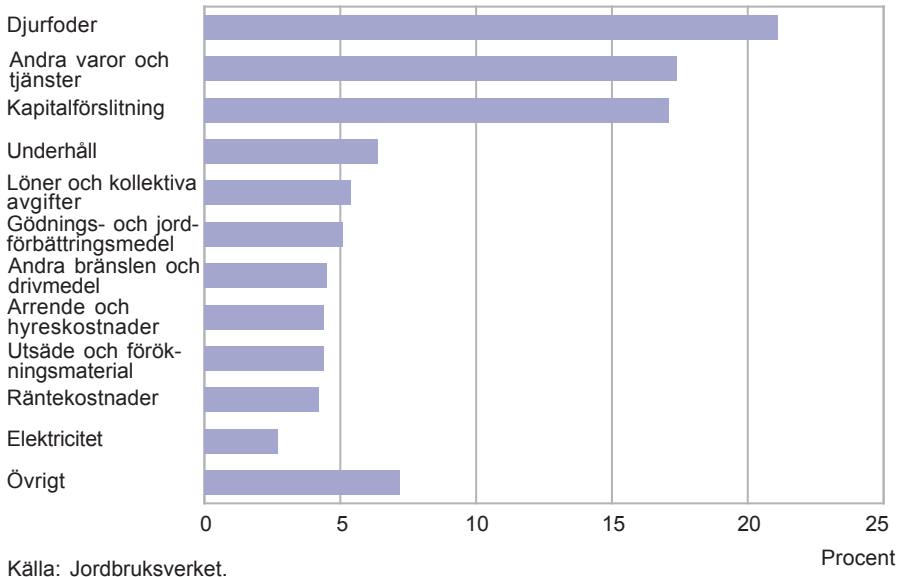
tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas eller på SCB:s webbplats www.scb.se.

Prisindex: Prisindex och priser inom livsmedelsområdet, JO 49 SM 1202. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se samt i Jordbruksverkets statistikdatabas eller på SCB:s webbplats www.scb.se.

Arrendepriser: Arrendepriser på jordbruksmark 2010, JO 39 SM 1101. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se. Denna statistik publiceras vartannat år.

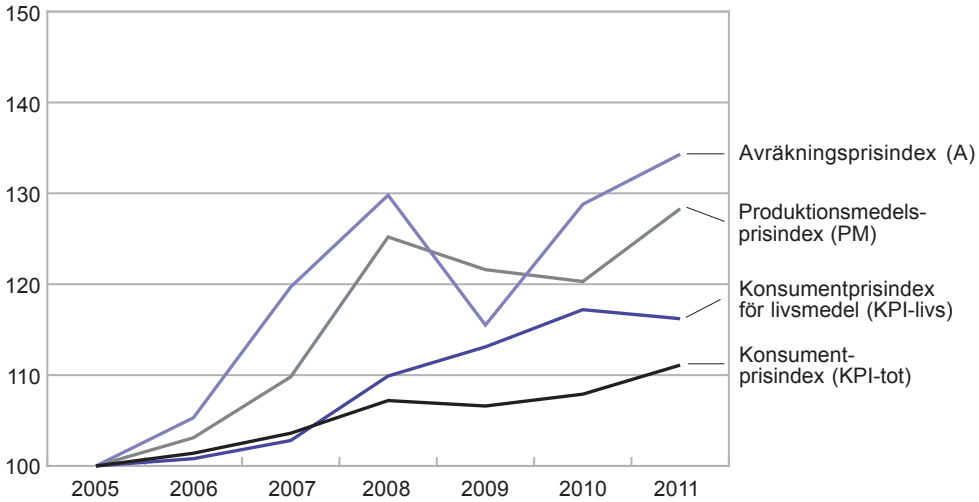
Markpriser: Priser på jordbruksmark 2010, JO 38 SM 1101. Statistiken är tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se.

Priser på lantbruksenheter: SCB, Statistiska meddelanden, BO 41 SM 1201. Statistiken är tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se.

Figur 10A**Jordbrukets produktionsvärde till baspriser år 2010 i löpande priser**
Output value in the agricultural sector at current basic prices**Figur 10B****Jordbrukets kostnader till baspriser år 2010 i löpande priser**
Costs in the agricultural sector at current basic prices

Figur 10C**Jordbrukets prisindex 2005–2011 (2005=100)***Agricultural price indices*

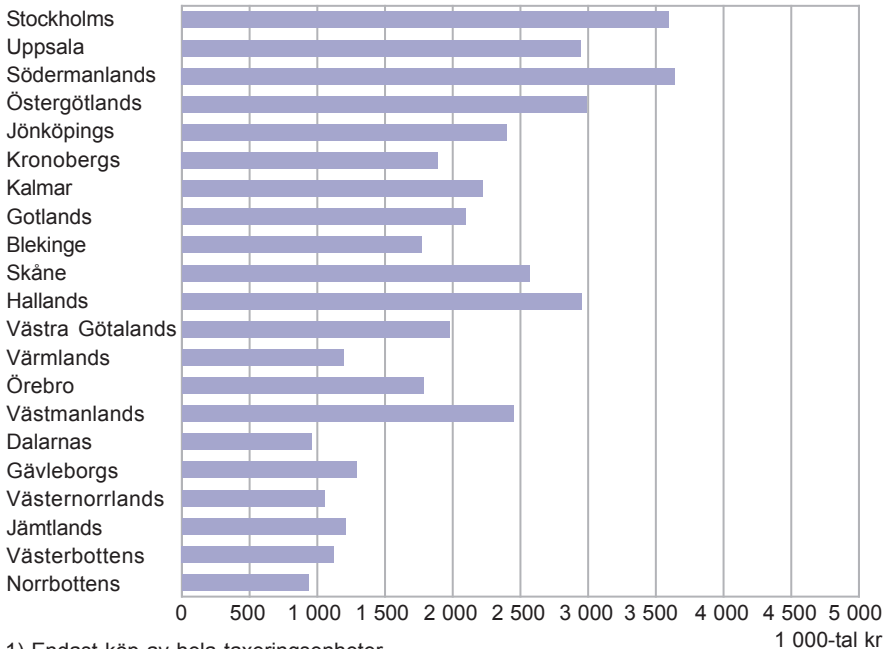
Procent

Källa: Jordbruksverket.

Figur 10D**Försålda lantbruksenheter¹ år 2011, köpeskilling medelvärde, 1 000-tal kr***Sold agricultural units, average market price*

Län:

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.

Tabell 10.1
Jordbrukets bidrag till bruttonational-
produkten till marknadspris 1993–2011
enligt ENS95. Löpande priser, milj. kr

Contribution to gross domestic product by agriculture according to ESA95. Current prices

År	Totala brutto- nationalproduk- ten till mark- nadspris, miljoner kr	Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten (jordbrukets förädlings- värde till baspris)	
		Miljoner kr ¹	Procentuell andel ¹
2011*	3 495 066 ¹	12 579	0,36
2010*	3 330 581 ¹	10 948	0,33
2009	3 105 790 ¹	10 955	0,35
2008	3 204 320	16 288	0,51
2007	3 126 018	15 814	0,51
2006	2 944 480	13 174	0,45
2005	2 769 375	14 404	0,52
2004	2 660 957	16 761	0,63
2003	2 544 867	16 628	0,65
2002	2 443 630	16 970	0,69
2001	2 348 419	16 235	0,69
2000	2 265 447	15 564	0,69
1999	2 138 421	15 763	0,74
1998	2 025 024	16 986	0,84
1997	1 932 988	17 141	0,89
1996	1 853 915	16 949	0,91
1995	1 809 575	19 458	1,08
1994	1 678 588	18 993	1,13
1993	1 572 541	18 636	1,19

1) Reviderade siffror.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 10.2**Jordbrukets produktionsvärde, kostnader och nettoöverskott till baspriser för åren 2000–2010 i löpande priser, mkr***EAA (Economic Accounts for Agriculture) at basic prices 2000–2010 at current prices*

EAA	2000 ¹	2005 ¹	2008 ¹	2009 ¹	2010*
01 Spannmål (inkl. utsäde)	7 104	4 140	6 420	4 640	6 469
02 Industrigrödor	1 592	1 537	1 412	1 537	1 688
02.1 Oljeväxtfrön och oljehaltiga frukter (inkl. utsäde)	362	420	804	787	1 093
02.2 Proteingrödor	146	89	62	76	103
02.4 Sockerbetor	1 076	1 011	533	662	484
02.9 Andra industrigrödor	7	17	13	12	8
03 Foderväxter	5 215	4 601	6 552	6 811	7 536
04 Köks- och plantskoleväxter	2 848	2 990	2 923	3 218	3 442
04.1 Färska grönsaker	1 249	1 498	1 342	1 495	1 683
04.2 Blommor och växter	1 600	1 492	1 580	1 723	1 759
05 Potatis (inkl. utsäde)	1 183	1 234	1 805	1 645	2 003
06 Fukt	335	463	535	453	519
09 Andra växter och vegetabiliska produkter	37	42	73	89	99
10 Vegetabilieproduktion (01 till 09)	18 316	15 006	19 721	18 393	21 757
11 Djur	9 203	9 272	10 489	10 046	9 949
11.1 Nötkreatur	3 909	3 638	3 933	3 651	3 928
11.2 Svin	3 335	3 399	3 696	3 568	3 272
11.3 Hästar och åsnor	547	594	649	666	553
11.4 Får och getter	150	155	161	177	181
11.5 Fjäderfä	868	909	1 354	1 283	1 323
11.9 Andra djur	394	577	697	700	692
12 Animaliska produkter	11 229	11 158	12 844	11 001	12 460
12.1 Mjök	10 011	9 711	10 963	9 048	10 158
12.2 Ägg	808	878	1 354	1 399	1 514
12.9 Andra animaliska produkter	411	569	528	554	788
13 Animalieproduktion (11+12)	20 432	20 430	23 334	21 047	22 408
14 Produktion av jordbruksvaror (10+13)	38 749	35 436	43 054	39 441	44 166
15 Produktion av jordbrukstjänster	938	2 488	2 702	2 646	2 528
16 Jordbrukets produktion (14+15)	39 687	37 924	45 756	42 087	46 694

1) Reviderade siffor.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.2 (forts.)

EAA		2000 ¹	2005 ¹	2008 ¹	2009 ¹	2010*
17	Sekundära icke- jordbruksaktiviteter (ej särskiljbara)	1 463	2 992	3 859	3 138	3 743
18	Jordbrukets produktion (16+17)	41 150	40 916	49 615	45 224	50 437
19	Total insatsförbrukning	27 878	29 254	36 027	34 602	36 360
19.01	Utsäde och förökningsmaterial	1 633	1 619	1 954	1 812	2 280
19.021	Elektricitet	947	1 075	1 361	1 342	1 420
19.023	Andra bränslen och drivmedel	2 312	2 570	2 864	2 346	2 346
19.03	Gödnings- och jordförbättringsmedel	1 857	2 095	3 555	3 176	2 657
19.04	Växtskyddsmedel och bekämpningsmedel	866	633	761	829	858
19.05	Veterinärkostnader	237	307	357	350	375
19.06	Djurfoder	9 785	7 593	10 400	10 324	11 022
19.07	Underhåll av utrustning	2 462	2 224	2 317	2 331	2 565
19.08	Underhåll av byggnader	564	796	775	729	794
19.09	Jordbrukstjänster	938	2 488	2 702	2 646	2 528
19.095	Indirekt mätta finansiella tjänster (FISIM)	347	472	529	489	410
19.90	Andra varor och tjänster	5 932	7 383	8 452	8 228	9 104
20	Förädlingsvärde brutto till baspriser (18-19)	13 271	11 662	13 588	10 622	14 077
21	Kapitalförslitning	5 885	6 677	8 027	8 629	8 920
21.1	Utrustning	4 537	5 162	6 304	6 858	7 045
21.2	Byggnader	1 348	1 514	1 723	1 771	1 875
22	Förädlingsvärde netto till baspriser (20-21)	7 387	4 985	5 562	1 994	5 157
23	Löner och kollektiva avgifter	1 841	2 459	2 472	2 714	2 804
24	Övriga produktionsskatter	0	0	0	0	0
25	Övriga produktionssubventioner	3 421	8 357	9 385	9 476	9 168
26	Faktorinkomst (22-24+25)	10 807	13 341	14 947	11 470	14 325
27	Driftsöverskott / sammansatt förvärvs-inkomst (22-23-24+25)	8 966	10 882	12 475	8 756	11 522
28	Arrende- och hyreskostnader	1 259	1 815	2 003	2 082	2 314
29	Räntekostnader	2 513	2 502	2 822	2 597	2 192
30	Ränteintäkter	171	437	496	501	442
31	Företagsinkomst (27-28-29+30)	5 365	7 002	8 146	4 578	7 457

Tabell 10.3
Intäkter, kostnader m.m. till nukostnader i jord- och skogsbruket 2009 och 2010. Redovisning för riksområden (RO) och riket, driftsinriktningar samt storleksklasser efter standardtimmar, kr per företag¹
Receipts, costs etc. at current costs in agriculture and forestry. Data for major regions (RO) and the entire country, types of farming and size groups in standard man hours

	JEU 2009				JEU 2010			
	RO 1		RO 2		RO 1		RO 2	
	Växtodlingsföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag	Växtodlingsföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag	Mjolkföretag
	800–	1 600–	3 200–	3 200–	800–	1 600–	3 200–	3 200–
	1 599	3 199	5 599	5 599	1 599	3 199	5 599	5 599
Jordbruket								
<i>Intäkter</i>								
Vegetabilier	235 700	738 100	72 500	20 200	307 000	936 300	110 400	29 900
Animalier	67 000	212 100	887 200	769 600	40 800	268 200	1 083 800	980 800
Övrigt	108 600	235 100	75 700	90 700	84 900	269 400	109 900	104 100
Direktorsättningar	168 400	378 300	287 900	261 500	131 000	363 100	285 200	318 500
Summa intäkter	579 600	1 563 500	1 323 300	1 142 000	563 800	1 836 900	1 589 300	1 433 400
<i>Kostnader</i>								
Förnödenheter	240 000	606 600	477 600	412 200	192 500	546 600	426 200	383 600
Underhåll	64 700	133 800	80 400	84 800	62 000	131 700	97 700	94 300
Övrigt	145 000	328 600	387 800	349 900	115 400	346 000	417 300	370 000
Summa kostnader	449 700	1 069 000	945 800	846 900	370 000	1 024 300	941 200	847 900
Resultat före avskrivningar, arbets- o. arrendekostnader o. finansiellt netto								
	129 900	494 500	377 500	295 100	193 800	812 600	648 100	585 500
Arbetskostnader	11 800	81 600	43 700	29 500	8 300	90 000	57 400	35 800
Resultat före avskrivningar, arrendekostnader och finansiellt netto								
	118 100	412 900	333 800	265 600	185 500	722 600	590 700	549 700
<i>Avskrivningar</i>								
Ekonomibygnader o. byggnadsinvent. Markinvent. och markanläggning.	21 500	60 000	41 900	50 000	15 600	123 200	38 500	52 000
Maskiner och redskap	1 000	2 700	900	2 500	700	2 400	800	2 400
	57 800	145 500	90 400	92 500	39 100	146 000	92 200	113 400
Summa avskrivningar	80 200	208 200	133 200	145 000	55 400	271 700	131 500	167 800

1) Företagen är klassade efter sin huvudsakliga driftsinriktning.

Källa: SCB, Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU).

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2009				JEU 2010			
	RO 1		RO 2		RO 1		RO 2	
	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Växtodlingsföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag	Mjölkföretag
	800–	1 600–	3 200–	3 200–	800–	1 600–	3 200–	3 200–
	1 599	3 199	5 599	5 599	1 599	3 199	5 599	5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	23 800	128 000	43 500	22 300	14 500	134 500	42 700	28 000
Resultat före finansiellt netto	14 100	76 700	157 000	98 300	115 600	316 400	416 500	353 900
Finansiellt netto	10 200	41 900	21 800	-12 300	7 400	67 800	9 500	-12 400
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	3 900	34 800	135 200	110 600	108 100	248 700	407 100	366 300
Skogsbruket								
Intäkter (exkl. värdeändr. skogförråd)	17 500	44 400	59 700	73 900	26 800	24 800	55 500	56 500
Kostnader	4 500	6 200	12 100	14 900	1 100	5 400	7 100	11 400
Resultat före avskrivningar, arbetskostnader och finansiellt netto	13 000	38 200	47 600	59 000	25 700	19 400	48 500	45 200
Arbetskostnader	4 700	6 800	1 300	1 700	1 600	5 800	500	3 300
Avskrivningar på maskiner och redskap	1 500	1 700	2 900	3 500	1 100	800	2 700	4 500
Resultat före finansiellt netto	6 800	29 700	43 500	53 800	23 000	12 700	45 200	37 400
Finansiellt netto	5 700	12 800	13 800	26 600	2 400	10 000	10 400	28 100
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	100	10 600	29 700	27 200	20 000	-2 800	34 900	9 300
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	4 000	45 400	164 900	137 800	128 100	245 900	442 000	375 600

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2009				JEU 2010			
	RO 3	Riket			RO 3	Riket		
	Mjolk- företag	Mjolk- företag	Företag med kött djur	Företag med svin	Mjolk- företag	Mjolk- företag	Företag med kött djur	Företag med svin
	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599
Jordbruket								
<i>Intäkter</i>								
Vegetabilier	16 400	18 800	47 900	119 900	13 900	17 400	25 100	144 400
Animalier	304 900	338 600	166 500	1 167 100	444 700	474 800	215 900	1 049 400
Övrigt	23 000	30 600	98 100	82 700	35 800	33 700	89 900	155 800
Direktersättningar	275 500	194 500	271 200	181 900	296 500	184 700	228 400	129 700
Summa intäkter	619 800	582 600	583 700	1 551 500	790 900	710 500	559 300	1 479 300
<i>Kostnader</i>								
Förnödenheter	188 200	188 100	152 500	723 800	182 400	178 700	102 200	622 000
Underhåll	48 000	43 200	54 100	67 700	55 900	45 700	64 700	74 300
Övrigt	198 800	197 500	199 200	372 600	241 200	215 900	185 000	377 400
Summa kostnader	435 100	428 800	405 900	1 164 000	479 400	440 300	351 900	1 073 700
Resultat före av- avskrivningar, arbets- o. arrendekostnader o. finansiellt netto								
	184 700	153 800	177 800	387 500	311 400	270 200	207 400	405 600
Arbetskostnader	400	1 600	7 200	26 100	500	2 300	3 400	19 800
Resultat före skrivningar, arren- dekostnader och finansiellt netto								
	184 300	152 200	170 600	361 400	310 900	267 900	204 000	385 800
<i>Avskrivningar</i>								
Ekonomibygnader o. byggnadsinvent.	21 200	21 400	30 500	80 600	25 900	25 400	24 600	86 100
Markinvent. o. markanlägg.	100	400	2 100	1 200	300	500	1 600	1 300
Maskiner och redskap	48 400	42 600	60 200	65 900	66 300	48 800	53 700	67 700
Summa avskriv- ningar	69 700	64 500	92 800	147 700	92 500	74 700	79 900	155 100

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2009				JEU 2010			
	RO 3	Riket	Företag med köttdjur	Företag med svin	RO 3	Riket	Företag med köttdjur	Företag med svin
	Mjölkföretag	Mjölkföretag			Mjölkföretag	Mjölkföretag		
	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	3 100	5 300	18 100	55 000	2 800	5 300	12 500	42 800
Resultat före finansiellt netto	111 400	82 500	59 700	158 700	215 600	187 800	111 600	188 000
Finansiellt netto	-8 100	-4 000	-500	32 500	-7 900	-5 200	-1 400	15 800
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o.ersättn. för eget arbete	119 500	86 400	60 200	126 200	223 600	193 000	113 000	172 200
Skogsbruket								
Intäkter (exkl. värdeändr. skogförråd)	110 500	66 800	71 700	38 700	85 700	52 300	120 400	65 500
Kostnader	9 400	6 000	19 400	5 900	9 000	5 700	15 000	6 000
Resultat före avskrivningar, arbetskostnader och finansiellt netto	101 000	60 800	52 300	32 900	76 700	46 600	105 300	59 500
Arbetskostnader	–	–	2 000	–	–	–	2 300	1 000
Avskrivningar på maskiner och redskap	2 200	2 200	5 000	1 600	2 200	2 000	3 500	2 600
Resultat före finansiellt netto	98 900	58 600	45 300	31 300	74 500	44 600	99 600	55 900
Finansiellt netto	12 900	8 700	20 600	26 400	7 300	6 900	12 200	27 500
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	86 000	49 900	24 600	4 900	67 200	37 700	87 400	28 500
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	205 500	136 300	84 800	131 100	290 800	230 700	200 400	200 700

Tabell 10.4

Jordbrukarnas taxerade nettointäkter m.m. 2000–2010. Kronor per hushåll

The farmers' assessed net receipts from different sources of income. Average per household, SEK

Storleksgrupp, hektar åkermark	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Näringsverksamhet							
– 2,0	52 100
2,1– 5,0	13 500	18 100	19 600	21 300	23 100	23 000	25 900
5,1– 10,0	15 000	20 600	23 400	24 300	27 700	27 100	29 400
10,1– 20,0	23 700	29 800	32 900	35 800	39 000	39 500	42 700
20,1– 30,0	44 000	52 100	55 500	57 500	61 900	59 700	65 000
30,1– 50,0	77 000	83 700	84 900	89 500	94 100	87 000	95 300
50,1–100,0	122 800	135 200	134 700	144 600	149 600	138 400	155 800
100,1–200,0	145 600	171 000	168 600	188 300	192 400	182 200	203 500
200,1–	164 400	194 600	183 200	224 800	227 400	226 200	237 400
Samtliga	50 400	58 000	60 300	64 300	68 100	65 100	72 000
Tjänst							
– 2,0	363 700
2,1– 5,0	283 200	352 300	359 200	370 900	385 000	396 900	395 400
5,1– 10,0	272 900	333 900	340 200	349 700	361 900	371 000	376 000
10,1– 20,0	246 200	301 700	308 100	318 400	330 200	341 300	340 900
20,1– 30,0	215 400	266 500	275 900	284 600	295 200	306 100	309 500
30,1– 50,0	181 300	229 600	240 000	251 200	261 500	269 500	273 900
50,1–100,0	151 900	195 100	202 300	215 300	225 600	234 700	238 300
100,1–200,0	147 600	180 000	191 300	196 500	207 200	217 000	221 100
200,1–	138 900	176 000	190 700	195 300	210 200	215 700	224 000
Samtliga	226 400	283 300	290 300	301 800	313 800	324 100	326 400
Taxerad förvärvsinkomst¹							
– 2,0	411 700
2,1– 5,0	335 900	365 000	373 600	386 900	403 500	415 400	416 800
5,1– 10,0	325 300	349 400	358 700	369 100	385 200	393 900	401 200
10,1– 20,0	307 200	327 000	336 700	349 800	365 300	376 800	379 700
20,1– 30,0	295 000	314 500	327 400	337 800	353 500	362 300	371 100
30,1– 50,0	289 300	309 400	321 100	336 600	352 200	353 100	365 800
50,1–100,0	305 900	326 200	333 000	355 700	371 700	369 600	390 600
100,1–200,0	329 400	346 300	355 400	380 200	395 700	395 300	420 500
200,1–	350 700	365 300	369 000	415 300	433 500	437 800	457 200
Samtliga	312 300	336 700	346 200	361 600	377 900	385 200	394 400
Nettoinkomst av kapital							
– 2,0	12 400
2,1– 5,0	1 600	7 700	16 400	19 100	8 400	8 400	9 300
5,1– 10,0	4 800	13 900	21 900	21 200	15 700	11 500	12 700
10,1– 20,0	11 800	21 300	29 300	33 300	22 600	17 900	17 900
20,1– 30,0	19 000	30 100	38 300	40 400	30 800	20 700	22 600
30,1– 50,0	29 200	39 300	45 400	50 800	41 000	30 500	29 200
50,1–100,0	34 900	46 000	50 100	61 800	49 200	34 500	36 500
100,1–200,0	43 100	50 500	60 500	70 600	54 300	39 600	42 200
200,1–	54 600	67 600	68 800	80 500	65 200	60 200	56 200
Samtliga	18 200	25 700	33 300	37 300	27 200	20 500	21 200

1) Taxerad förvärvsinkomst utgörs av summan av inkomst av näringsverksamhet och tjänst minskad med allmänna avdrag.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.5

Jordbrukarhushållens taxerade inkomster av näringsverksamhet och tjänst, nettoinkomst av kapital samt hushållsinkomst före och efter transfereringar år 2010. Medeltal i kronor per hushåll

The farmers' assessed income from business (incl. agriculture) and employment, net income from capital and household income before and after transfers. Average per household, SEK

Område	Taxerad inkomst av		Netto-	Hushålls-	Positiva ej	Skatter	Hushålls-
	Närings-	Tjänst	inkomst	inkomst före	skattepliktiga trans-	och övriga	inkomst
	verksam-		av kapital	skattefria	fereringar	negativa	efter
	het			transfe-	fereringar	transfe-	transfe-
				ringar och		ringar	ringar
				skatter m.m.			
<i>Län</i>							
Stockholms	79 900	321 300	24 500	418 200	9 200	112 100	315 300
Uppsala	89 500	316 600	23 700	417 300	10 900	107 500	320 700
Södermanlands	88 900	309 300	23 000	415 300	10 100	107 700	317 700
Östergötlands	95 900	297 100	28 500	413 300	10 900	102 500	321 600
Jönköpings	83 300	342 800	28 000	448 200	11 700	109 000	350 800
<i>Kronobergs</i>							
Kalmar	67 100	334 200	28 600	423 600	10 700	102 500	331 700
Gotlands	93 500	300 900	30 000	422 600	11 000	103 500	330 000
Blekinge	87 800	258 000	15 800	349 100	13 200	88 100	274 200
Skåne	65 700	315 800	25 600	403 000	10 400	99 400	314 000
	90 900	314 400	21 700	416 500	11 000	102 900	324 700
<i>Hallands</i>							
Västra Götalands	74 300	322 200	20 600	409 300	10 500	97 600	322 100
Värmlands	64 900	333 700	19 100	409 000	10 300	101 800	317 600
Örebro	43 400	347 500	12 500	388 400	10 200	99 700	298 900
Västmanlands	65 400	341 400	16 500	408 100	9 600	105 900	311 700
	76 700	334 800	20 500	418 700	10 100	107 500	321 300
<i>Dalarnas</i>							
Gävleborgs	52 200	336 300	19 200	392 900	9 500	101 900	300 400
Västernorrlands	62 600	319 800	16 600	385 300	10 800	97 900	298 200
Jämtlands	49 300	355 800	20 300	407 100	10 000	106 200	310 900
Västerbottens	58 700	305 700	20 200	371 000	10 300	94 100	287 200
	47 300	366 700	17 900	414 100	10 000	107 100	317 100
<i>Norrbottnens</i>							
	49 700	344 800	12 900	393 100	9 000	100 800	301 400
<i>Hela riket</i>							
2010	72 000	326 400	21 200	409 300	10 500	102 700	317 100
2010 tidigare LBR-def.	73 200	324 400	21 600	408 800	10 500	102 500	316 800
2009	65 100	324 100	20 500	390 100	11 000	105 300	295 800
2008	68 100	313 800	27 200	398 100	10 800	114 600	294 300
2007	64 300	301 800	37 300	397 400	12 100	116 000	293 500
2006	60 300	290 300	33 300	377 200	11 600	116 500	272 300
2005	58 000	283 300	25 700	358 800	11 400	111 900	258 300
2004	59 300	265 900	23 100	337 400	11 600	110 900	238 000
2003	58 600	258 100	18 200	320 800	11 900	105 900	226 800
2002	57 600	246 100	19 700	313 900	11 900	100 300	225 400
2000	50 400	226 400	29 000	298 800	10 700	104 000	205 500

Källa: Jordbruksverket och SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.6
Jordbrukets prisindex 2005–2011 (2005=100)
Agricultural price indices

Index	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Produktionsmedelsprisindex							
Total insatsförbrukning	100,0	103,2	110,4	128,3	122,1	119,9	124,4
Investeringsvaror och -tjänster	100,0	103,0	107,7	113,4	119,5	121,6	123,9
Totalt	100,0	103,1	109,8	125,2	121,6	120,3	128,3
Avräkningsprisindex							
Vegetabilier	100,0	108,9	139,3	136,7	117,7	138,2	147,3
Animalier	100,0	103,0	107,5	125,5	114,2	123,0	126,3
Totalt	100,0	105,3	119,7	129,8	115,5	128,8	134,3
Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	101,1	109,7	125,2	121,7	120,9	131,5
Animalier	100,0	100,5	102,6	113,7	112,0	112,6	116,5
Totalt	100,0	100,7	104,9	117,3	115,2	115,3	121,2
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	100,0	103,7	114,4	116,1	116,8	120,2
Animalier	100,0	100,7	101,9	110,1	112,5	113,3	115,2
Totalt	100,0	100,5	102,5	111,5	113,7	114,5	116,8
Konsumentprisindex							
Livsmedel, totalt	100,0	100,8	102,8	109,9	113,1	117,2	116,2
Totalt	100,0	101,4	103,6	107,2	106,6	107,9	111,1

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.7**Priser på traktorer, drivmedel, vegetabilier och animalier 1990–2011, kr**
Prices of tractors, fuel, vegetables and animal products

Varuslag	1990	1995	2000	2005	2009	2010	2011
Traktorer, kr/st	250 000	..	418 000	480 000	698 000
Drivmedel, kr/100 liter							
Dieselolja	277	329	572	772	836	906	1 030
Vegetabilier, kr/100 kg							
Vete ¹	133	118	97	91	114	162	179
Råg ¹	143	110	91	90	81	124	166
Korn ¹	133	111	89	82	89	131	151
Havre ¹	132	107	88	82	77	109	138
Potatis för stärkelse	57 ²	56	50	46	50	46	45
Sockerbetor	29	42	38	42	28	24	24
Vetekli	179 ³	127	123	150	168	155	197
Melass	169	126	102	135	230	209	214
Animalier, kr/100 kg							
Kött av							
Storboskap	2 545	2 295	1 829	1 831	1 967	2 185	2 343
Mellankalv	2 882	2 502	1 850	1 835	2 035	1 947	2 082
Spädkalv	1 621	1 638	115	150	150	150	150
Häst	1 344	607	702	614	514	529	531
Får (inkl. lamm)	2 205	1 764	1 778	2 043	2 325	2 281	2 345
Slaktsvin	1 487	1 325	1 102	1 080	1 321	1 181	1 048
Slaktkyckling ⁴	975	773	663	650	859	859	955
Mejerimjök, kr/100 kg	297	308	306	283	299	345	356
Ägg, kr/100 kg ⁵	837	1 239	1 220	1 299

1) Vid leveransort för vara av normalkvalitet. Fr.o.m. juli 1995 pris vid 14 % vattenhalt samt för normalvete vid 11 % proteinhalt. Dessförinnan pris vid 15 % vattenhalt. Årsmedelpriser beräknas som sammanvägda månadspriser med avseende på levererade kvantiteter.

2) Uppgifterna för 1990 avser även potatis för råsprit.

3) År 1990 är ej jämförbart med senare år p.g.a produktbyte.

4) T.o.m. 1996 för djur med vikten 1,3 kg, därefter 1,7 kg.

5) Sammanvägt pris på A-ägg från burhöns och A-ägg från frigående höns.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.8**Indextal för delposter i avräkningsprisindex 2005–2011 (2005=100)***Producer price index. Indices for subtotals*

Varuslag	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Spannmål	100,0	114,1	192,1	167,7	113,7	162,2	188,3
Matpotatis	100,0	152,5	189,9	216,8	170,8	197,3	194,9
Annan potatis	100,0	97,7	98,6	104,3	109,5	98,8	96,9
Sockerbetor	100,0	71,4	65,1	63,6	64,8	57,7	56,7
Oljeväxtfrö o. oljehaltiga frukter	100,0	109,4	152,7	154,8	126,1	183,7	190,5
Mjök	100,0	98,9	108,3	127,9	105,5	122,5	128,8
Ägg	100,0	107,3	117,7	144,4	144,6	143,0	150,1
Storboskap	100,0	108,7	106,6	120,3	107,0	118,4	125,1
Kalv	100,0	102,8	107,0	127,0	109,1	106,5	103,4
Får och getter	100,0	100,2	100,9	108,1	106,8	106,9	107,9
Svin	100,0	100,2	97,6	110,9	121,2	109,8	97,3
Frukt och grönsaker	100,0	106,0	108,0	114,6	111,0	123,7	119,2
Blommor och plantskoleväxter	100,0	102,4	101,8	102,7	106,3	109,8	106,8

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.9**Genomsnittliga arrendepriiser för jordbruksmark med och utan gratisarrenden samt för åkermark 2010, kr per hektar***Average rent for agricultural land and for arable land*

Område	Län	Genomsnittliga arrendepriiser för		
		jordbruksmark inkl.gratis- arrenden kr/ha	exkl.gratis- arrenden kr/ha	åkermark inkl.gratis- arrenden kr/ha
Sydsverige	K,M	2 955	3 031	3 331
Västsverige	N,O	1 353	1 372	1 438
Småland med öarna	F,G,H,I	955	985	1 030
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	1 340	1 357	1 401
Norra Mellansverige	S,W,X	557	661	562
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	244	399	250
<i>Hela riket</i>		1 391	1 467	1 507

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.10
Utvecklingen av arrendepriiser 1994–2010 (1994=100)
Rent for agricultural land, indices

Område	Län	1994	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sydsverige	K,M	100	102	119	153	153	181	185	195	200
Västsverige	N,O	100	100	124	127	129	164	170	148	158
Småland med öarna	F,G,H,I	100	104	133	130	140	155	160	166	177
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	100	103	121	140	142	164	167	181	184
Norra Mellansverige	S,W,X	100	100	139	130	131	134	135	162	168
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	100	98	115	176	183	111	116	124	138
<i>Hela riket</i>		100	102	122	136	138	160	164	168	176

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.11
Genomsnittliga priser på jordbruksmark¹ 1995–2010, 1 000-tal kr per hektar
Average prices on agricultural land

Område	Pris per hektar (vägt medelvärde)									Antal försäljn. 2010	Försäld areal, ha 2010
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010			
<i>Produktionsområden</i>											
Gss	25,8	40,1	67,2	88,5	90,1	97,6	94,6	100,3	146	1 025	
Gmb	13,8	22,8	47,9	50,2	58,6	51,7	63,4	60,5	220	1 969	
Gns	13,3	20,1	33,2	37,2	44,0	53,6	47,3	50,9	189	1 910	
Ss	8,7	13,9	25,2	30,1	32,1	39,7	38,6	40,8	269	2 545	
Gsk	9,1	14,2	26,1	27,9	29,8	30,9	33,3	31,6	750	4 606	
Ssk	5,4	6,5	14,6	15,4	18,7	19,4	20,9	21,1	289	1 435	
Nn	2,9	3,0	8,1	8,4	9,2	10,8	12,4	11,3	407	1 873	
Nö	2,2	3,2	6,4	6,6	8,8	9,5	8,5	9,8	285	1 614	
<i>Hela riket</i>	10,8	16,8	31,1	34,3	36,6	40,2	39,8	40,7	2 555	16 977	

1) Avser både åker- och betesmark.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.12
Försålda lantbruksenheter¹ 2011
Sold agricultural units

Område	Samtliga lagfarna köp (ej slätköp)			
	Antal köp	Köpeskilling medelvärde, 1 000-tal kr	Taxeringsvärde ² medelvärde, 1 000-tal kr	Köpeskilling-koefficient ³ , ovägt medelvärde
<i>Län</i>				
Stockholms	52	3 593	2 282	1,87
Uppsala	72	2 944	2 042	1,56
Södermanlands	49	3 642	2 338	1,72
Östergötlands	66	2 988	1 935	1,56
Jönköpings	143	2 395	1 610	1,57
Kronobergs	159	1 891	1 389	1,50
Kalmar	87	2 219	1 510	1,60
Gotlands	58	2 094	1 262	1,84
Blekinge	60	1 769	1 337	1,44
Skåne	335	2 567	1 705	1,62
Hallands	109	2 950	1 958	1,69
Västra Götalands	496	1 974	1 301	1,59
Värmlands	284	1 195	795	1,69
Örebro	124	1 787	1 217	1,62
Västmanlands	33	2 449	1 777	1,45
Dalarnas	211	955	673	1,63
Gävleborgs	144	1 292	902	1,55
Västernorrlands	244	1 053	727	1,66
Jämtlands	163	1 210	800	1,71
Västerbottens	225	1 123	839	1,51
Norrbottens	121	933	597	1,77
<i>Hela riket</i>				
2011	3 235	1 808	1 221	1,62
2010	3 238	1 844	1 038	1,94
2009	2 766	1 768	1 044	1,86
2008	3 267	1 677	1 021	1,80
2007	3 800	1 657	788	2,24
2006	3 316	1 526	812	1,99
2005	3 465	1 335	797	1,81
2004	3 093	1 167	460	2,61
2003	3 064	1 082	465	2,40
2002	2 944	1 030	458	2,30
2001	2 938	1 010	466	2,22

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

2) Taxeringsvärde enligt fastighetstaxering för lantbruk 2011. För åren 2001–2004 avses basvärdet enligt 1998 års fastighetstaxering. För åren 2005–2007 avses taxeringsvärdet enligt 2005 års fastighetstaxering. För åren 2008–2010 avses taxeringsvärdet enligt 2008 års fastighetstaxering. Fr.o.m. 2011 avses taxeringsvärdet enligt 2011 års fastighetstaxering.

3) Se texten sidan 177.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.